

GAZETA TRANSILVANIEI

Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învoială. Manuscrisele nu se înapoiază.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Proprietar: Tip. A. Mureşianu: Branice & Comp.
Redactor responsabil: Ioan Făgărăşan.

Redacția și administrația:
Strada Prundului Nr. 15.

Problema românească și Europa centrală.

De: Arhiep. și Metrop. V. Mangra.

„Neues Pester Journal“ publică la loc de frunte în numărul său din 31 Ianuarie 1917 următorul articol de actualitate din penina Escelentei Sale d-lui Arhiepiscop și Metropolit Vasile Mangra:

Dintre toate fronturile de luptă situația războiului s'a cristalizat în formă mai lămurită în Balcani. Deși așa ceva încă nu se poate susține în aceeași măsură despre acele scopuri concrete urmărite prin războiul din Balcani, cari deocamdată nu pot fi discutate în fața publicității — totuși se poate constata, că războiul a condus deja la rezultate însemnate, în ceace privește raporturile reciproce dintre monarhie și statele balcanice și politica lor viitoare. Ceeace impune înainte de toate observatorului pe acest teren, este faptul incontestabil, că nu puterile antantei și nu Rusia ca mandatară a lor, ci puterile centrale și în special Austro-Ungaria va fi chemată să deslege chestiunea Slavilor de sud și aceasta așa va și fi. Rusia și-a pierdut orice titlu de drept de a mai juca și în viitor rolul de protector și tutor al statelor mici balcanice. Acest rol nu-l mai poate juca nici chiar față de popoarele mai mici slave din Balcan și cu atât mai puțin față de națiunea cea mai mare neslavă din Balcan, națiunea română, pe care alianța sa cu totul nenaturală cu țarismul moscovit a adus-o deja aproape de totala sa nimicire.

Noi, durere, nu suntem în situația de a putea observa mai de aproape și nemijlocit influința, pe care au exercitat-o asupra Românilor din România pierderile de până acum pe câmpul de luptă. Totuși considerând împrejurările date nu va fi greu să se tragă anumite concluzii în privința aceasta. Este lucru îndeobște cunoscut, că în România dela începutul conflagrației mondiale au stat într'un continuu conflict două curente diametral opuse. Unul voia să țină cont de situația reală, de interesele reale politice, economice și culturale ale României și a recunoscut cu toată claritatea, că o adevărată politică românească nu poate fi încununată cu succes decât numai alături cu puterile centrale. Celălalt curent, orbit de lozince false imperialiste demagogice, care nu corespundeau de loc cadrelor românești, voia să atace integritatea teritorială a Austro-Ungariei și credea a găsi numai alături cu puterile antantei garanțiile pentru viitorul glorios al națiunii române.

Rezultatele atât de triste pentru România ale „războiului de eliberare“ n'au putut decât întări prima grupă în convingerile sale. Autoritatea ei înaintea sutelor de mii ale poporului român, cari au să îndure suferințele și lipsurile cele mai grozave ca pribegi departe de patrie, în „sfânta“ Rusie, s'a întărit fără îndoială în mod esențial. Ceeace ei de mult profesau — și la ceace și eu m'am silit totdeauna să atrag atențiunea în-tregului neam românesc, că adevărată politică rusofilă nu este o politică românească, ei o fatală neînțelegere a misiunii istorice a națiunii române — s'a adevărat pe deplin.

România este și acum, întocmai precum era odinioară față de „omul bolnav“ — în mâinile Rusiei un simplu instrument pentru realizarea planurilor imperialiste ale aceleia în orientul îndepărtat, și Rusia a lăsat acum România în baltă în ceasul primejdiei cu și mai multă lipsă de conștiință, ca atunci. Nu-i vorba, se zice, că Rusia a garantat de repezi ori, chiar și acum bine de curând, integritatea teritorială a României, însă numai pe hârtie și într'un timp, când armatele biruitoare ale puterilor centrale au pus mâna pe capitala și ținuturile cele mai roditoare ale nefericitei țări. Toate aceste fapte au justificat pe deplin părerile acelor politicieni români, cari s'au luptat cu desperare până în ultimul moment, ca să nu apuce deasupra curentului rusofil.

Ce s'a întâmplat cu această grupă din urmă, nu putem ști pozitiv. Enunțatiunile oficioase ale politicienilor români, cari grăesc sub presiunea împrejurărilor, nu ne pot seduce. Chiar dacă nu putem dovedi până la evidență, putem cel puțin deduce din număratoarele semne și din formația tuturor împrejurărilor, că curentului rusofil al României i s'a dat o puternică lovitură. Cu o greutate tragică a trebuit să li se impună celor din România adevărul, că idealurile cele vechi ale României nu se mai pot realiza. E nevoie de nouă ideale și anume de idealul unei României, care nu aleargă după fantoma României mari, balansând fără nici un razim între orient și între apus, ci care ține cont de puterile reale ale Europei centrale și se razimă pe ele și lucrează spre înaintarea sa economică și culturală.

Acest adevăr a trebuit să fie recunoscut de bărbații conducători ai României. Pentru România aceasta va fi o problemă cu atât mai ușoară, cu cât monarhia n'a pretins nici odată, ca România să facă o astfel de politică, care n'ar corăspunde intereselor sale ca stat. Interesele naționale bine pricepute și adevărate politice naționale trebuie să aducă România în viitor alături cu noi, așa cum a făcut și din Bulgari aliații noștri.

Articolul acesta judicios și pătruns de o rară sinceritate caracterizează de minune principiile politice profesate de toți politicienii cu durere de inimă pentru destinele neamului românesc și cari au văzut mântuirea românismului numai în forța formidabilă a puterilor centrale unite, cari luptând pentru existența lor proprie, luptă în același timp și pentru viața acelor țări și popoare mici pe care le-a aruncat soarta înaintea valurilor cutropitoare ale slavismului barbar și după cari răvnește Rusia de secolii întregi. Și parecă ne cutremurăm, când ne aducem aminte că chiar și în Ungaria se găsiseră odinioară unele grupări politice, chiar cu pretenții de guvernament, cari făceau față cocheta pravoslavnică Rusii și căutau să-i câștige prietinită și grația. Am cori să știm, ce zic acum acele curenturi politice, când cunosc scopurile adevărate ale politicei rusești și ținta lipsită de orice sentimente de civilizație, pe care o urmărește cu atâta risipă de sânge și avere, cum nu s'a mai

pomenit decând există lumea? Doar acum se vor fi luminat la cap și deșertăciunea nici unui conte maghiar nu credem să meargă așa de departe, încât de dragul chiar și al marelui premiu Nobel, să mai poată vreodată visa măcar, că Muscalul ar putea fi pentru Ungaria mai bun ca pentru Turcia, ori chiar ca pentru aliata sa România. Pentru neamul românesc problema este absolut strâns legată de destinele Ungariei, cu care împreună trebuie să trăiască sau să apună. Avem însă nădejde tare, că până când Carpații vor adăposti aceste neamuri, nici puterile iadului nu le vor putea clinti din loc, ci mai frumos vor străluci în viitor.

Ședința casei magnaților.

Joi, în 1 Februarie nou, la orele 11 dimineața a ținut ședința casa magnaților, sub prezidenția baronului Josika Samuel. S'au ținut întâi comunicările obicinuite, din partea prezidiului, între cari se afla și următoarea: domnul ministru de interne al țării încunostințază prezidiul casei magnaților, că a esoperat dela Maiestatea Sa, Regele, ca Escelenta Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Vasile Mangra să fie invitat să participe la ședințele casei magnaților, ca membru natural al ei. După ce însă Arhiepiscopul și Mitropolitul Vasile Mangra încă nu și-a depus mandatul de deputat dietal, casa magnaților decide, la propunerea comisii verificatoare, ca dreptul de membru al casei magnaților să rămână deocamdată nefolosit din partea Arhiepiscopului și Mitropolitului Vasile Mangra, notându-se lângă numele său, că e „deputat“.

S'au luat apoi în dezbateri proiectele de lege votate din partea dietei și au fost votate fără discuție legile următoare: despre încoronarea Regelui Carol IV, despre înarticulararea diplomației de încoronare și a jurământului, și despre donația făcută Regelui și Reginei cu ocaziunea încoronării. A urmat legea despre eternisarea memoriei fericitului în Domnul, Împăratului și Regelui Francisc Iosif I. A vorbit primatatele catolic, cardinalul Dr. Csernoch János și Beöthy Zsolt, iar după ei a luat cuvântul Preasfinția Sa, Episcopul Dr. Demetriu Radu din Oradea mare, și a rostit vorbirea următoare:

„Salut proiectul de lege cu toată căldura inimii mele. Și fac aceasta cu atât mai vătos, cu cât înțeleptei domniri a decedatului Rege mare am să mulțumesc, că pot face aici declarațiile următoare: În cursul declarațiilor aceluia, cari au fost făcute până acum în interesul înfăptuirii păcii atât de mult dorite, s'a accentuat din partea dușmanilor noștri, că după a lor părere, unul din scopurile războiului mondial ar fi eliberarea diferitelor naționalități, între ele și a Românilor, de sub domnia străină. Cu declarația aceasta dușmanii noștri vreau să nimicească de dreptul și pe față integritatea monarhiei austro-ungare. Urmează față de această zănușă dușmană numai boldului inimii mele atunci, când în contra ei ridic cuvântul meu slab de protestare. (Aplauze). De secole e legat poporul român din Ungaria cu cea mai mare credință și iubire de pământul patriei noastre, udat atât de des cu sângele propriilor săi fii. Credința față de preainaltul tron și casa domnitoare formează tradiție veche, sfântă și nobilă la poporul acesta (Aplauze). Pătrunși de aceste sublime sentimente, au luptat înaintașii noștri în curs de o mie de ani cu frații Maghiari împreună pentru apărarea și gloria sfintei coroane ungare. Și cumcă urmașii lor fac acum același lucru, vedește sângele lor, vărsat pe arenele de luptă, și însuflețirea celor de acasă, gata să aducă orice jertfă. Pentru noi deci domnia de sub sfânta coroană ungară nu e domnie străină. Noi nu cerem nici o eliberare. Noi ținem cu tărie la integritatea patriei noastre, pentru că știm, că și în viitor splendoarea și căldura sfintei coroane ungare vor fi chemate să acorde Românilor din Ungaria dezvoltare culturală, economică și politică. (Aplauze). Dorim și noi pacea; dar vrem numai o astfel de pace, care respectează integritatea monarhiei, și

mai ales integritatea iubitei noastre patrii ungare. (Aplauze generale). Cu aceste declarații primesc proiectul de lege din dezbateri“. (Aplauze).

Proiectul de lege se votează în unanimitate. Se votează și proiectul de lege despre urcarea taxelor și timbrelor la căile ferate, și după autenticarea procesului verbal despre decurgerea ședinței se închide ședința la orele 12 și jumătate din zi.

Telegraful Român.

Din viața economică a anului 1916.

Din viața economică a anului trecut — ca în general a tuturor anilor de război de până acum — este foarte complicată. Lumea economică, preocupată pe de o parte de acțiunile planuri pentru viitor, pe de altă parte de necesitățile vieții noastre interne, a desvoltat o activitate bogată, intensivă în toate direcțiunile. A ne face seamă cu această activitate, a o examina din toate punctele de vedere și a o fixa în amănunte, este de sigur o problemă destul de dificilă, care nu poate fi rezolvită în cadrele unui articol de revistă. Tocmai de aceea, ținem să spunem, că la acest loc și de astădată ne vom mărgini a fixa momentele mai caracteristice și mai importante din viața economică a anului trecut.

Unul dintre cele mai însemnate impulsuri ale activității economice din patria noastră, în anul încheiat, l-au dat preocupările și planurile pentru acțiuni economice și financiare din viitor, acțiuni ce se presupune că vor urma ori vor trebui puse la cale după încheierea războiului mondial. Astfel, de sigur, în vederea acestor preocupări și planuri, s'a dat ființă în anul trecut, cu puternicul concurs al capitalului german, la două întreprinderi de cea mai mare importanță pentru viitorul economic al patriei noastre. Una din aceste două întreprinderi este Societatea pentru exploatarea gazului metan, înființată de „Deutsche Bank“ din Berlin, la acțiunea căreia s'au atașat aproape toate băncile mari ale monarhiei noastre. A doua întreprindere este Fabrica de gunoi artificial din Diesöszentmárton, înființată de aceleași cercuri financiare. Aceste două mari întreprinderi sunt menite să aibă un rol decizător în dezvoltarea din viitor a industriei și comerțului din patria noastră și în special din Ardeal. Paralel cu aceste întreprinderi nouă, trebuiesc semnalate o mulțime de conșorii financiare mari, cari au luat în întreprindere însemnate exploatari de păduri și lucrări montanistice.

Tot în vederea planurilor pentru viitor s'a înființat Centrala Institutelor financiare din Budapesta, și anume cu scop de a realiza pe cale autonomă și prin inițiativă particulară toate acele reforme pe teren financiar, cari s'au reclamat în deceniile din urmă. În sfârșit tot în vederea activității și planurilor pentru viitor, trebuie să socotim și acțiunile inițiate pe de o parte în scopul reparitizării proprietăților mari de pământ, p în colonizări, pe de altă parte în scopul lucrării mai intensive și mai raționale a pământului. Astfel, în scopul reparitizării proprietăților mari și a colonizărilor, avem de semnalat acțiunea compatrioților noștri Sași, care, cum se știe, constă în aceea, că au prefăcut institutul de bancă: „Siebenbürgische Vereinsbank“ într'un institut cu mențiune de a procura proprietăți de pământ, de a le reparitiza între compatrioții lor, respective între coloniști. În ajutorul acestei acțiuni au stat cele două bănci mari săsești din Sibiu „Sparkassa“ și „Bodenkredit“, cum și celelalte bănci săsești din Ardeal. Acestea au urcat capitalul de acțiuni al susnumitului institut dela 1.000.000 cor. la 4 milioane și au contribuit cu însemnate stocuri de efecte să-și formeze fondul de garanție pentru emisiunea scrisurilor fonciare libere de dare. Pe lângă acțiunea compatrioților noștri Sași, trebuie să înregistram și acțiunea băncii altruiste din Budapesta, care și-a pus de scop salvarea proprietăților mijlocii din patria noastră fie prin cumpărarea lor, fie prin acordarea de împrumuturi corăspunzătoare, proprietărilor ajuși în suferință.

Pentru exploatarea sistematică și rațională a pământului și pentru potențarea producției agricole, s'a pornit, cum se știe, o însemnată acțiune în patria noastră atât prin discuțiuni teoretice, cât și prin înfăptuiri practice. Intre acestea din urmă avem de însemnat acțiunea băncilor mari din Budapesta, în scop de a lua în arândă proprietățile mari de pământ și a le exploata ele cu mult mai intensiv ca până acum. Numitele bănci, nu numai că vor să întreprindă această acțiune direct în contul lor propriu, ci au înființat și o mare societate pe acțiuni (A Magyar Föld) cu capitaluri însemnate și în jurul căreia au concentrat pe cei mai capabili specialiști pe acest teren.

În sfârșit tot în vederea acțiunilor și planurilor din viitor s'a pus în discuție și se caută mijloace practice pentru înfăptuirea Uniunii economice a puterilor centrale, la care ar avea să aparțină și credincioasele state aliatae Bulgaria și Turcia.

Iată câteva specimene din acțiunile pornite în vederea activității economice din viitor. Afară de acestea, vor mai fi și altele, cari încă nu au ieșit în publicitate. Toate însă dovedesc, că lumea noastră economică se pregătește cu toată seriozitatea pentru preatâmpinarea marilor schimbări, ce vor urma pe terenul economic și financiar după încheierea războiului mondial.

Necesitățile interne deasemenea au determinat o mulțime de acțiuni economice. Măsurile luate de guvern în primii ani de război, în scopul reparitizării producției și pentru întâmpinarea greutăților, la cari am ajuns prin sistarea legăturilor comerciale internaționale, s'au dovedit de practice și folositoare. Astfel, după modelul lor și ca o continuare a acestora, guvernul a continuat cu noue dispozițiuni de această natură. Intre acestea amintim în primul loc înființarea Oficiului pentru alimentația publică, care prin centralizări și recivirări este chemat să asigure condițiunile de existență ale populației. Aici ar fi să înșirăm și centralele înființate pentru singuricele articole de consum și producțiune, centrale, cari în mare parte sunt cunoscute publicului nostru cetitor. Ajunge să amintim la acest loc, că măsurile luate în scopul asigurării producției, circulației și consumațiunii publice, se afirmă din zi în zi tot mai mult.

Pe terenul financiar avem de semnalat aceeași abundență de bani, ca și în trecut, abundență, a cărei cauze și efecte le-am arătat în mai multe rânduri în coloanele revistei noastre. Situațiunea financiară a patriei noastre a fost mult favorizată de măsurile luate de banca noastră de emisiune, care în anul 1916 și-a serbat jubileul de 100 de ani ai existenței sale, și de diferite alte măsuri luate de guvernul patriei noastre în scopul susținerii valutei noastre. Astfel la începutul anului trecut s'a pus bază Centralei pentru devize, care la 24 Februarie 1916 și-a început activitatea, și care a făcut și face însemnate servicii.

În decursul anului trecut s'au emis cu succes 2 împrumuturi de război, cari ambele au dat un rezultat general de peste 4 miliarde de cor., o dovadă strălucită a jertfelor, de cari sunt capabile popoarele patriei noastre.

Natural, că stările excepționale, prin cari am trecut și cu deosebire împrumuturile de război, au impus noue sarcini și îndatoriri asupra erarului. Pentru a le putea întâmpina guvernul patriei noastre s'a văzut îndemnat a urca, cum s'a făcut aceasta în toate statele beligerante, sarcinile publice într'o serie întreagă de impozite noue, impozite, cu cari ne-am ocupat pe larg în coloanele acestei reviste, și cari deci sunt bine cunoscute publicului nostru.

Trecând acum la băncile noastre românești, observăm, că ele și-au continuat activitatea lor regulată până la sfârșitul lui August, anul trecut, când, cum se știe, a intervenit condamnabila invaziune a statului vecin român. Astfel multe din instituturile noastre au trebuit să se refugieze și să-și caute adăpost în alte ținuturi ale țării. Cu toate acestea sperăm, că rezultatele activității

ții lor, vor fi normale și astfel nu vor semnala pagube nici pentru ele, nici pentru acțiunii lor. Incolo băncile românești și-au făcut datorită față de patrie, clientelă și față de publicul românesc cu același interes, ca în trecut. Intre jertfele aduse de ele nu putem lăsa neamintite considerabilele lor contribuiri pe seama orfelinatelor românești, contribuiri, cari ajung cifra de aproape cor. 100.000.— Nu mai puțin și-au îndeplinit băncile noastre și obligămintele lor luate față de Școala Comercială din Brașov, achitându-și regulat cotizațiile, la cari s'au angajat. Centrala băncilor noastre, „Solidaritatea”, încă și-a continuat activitatea după împrejurări, în mod mulțumitor. Asupra acestei din urmă am publicat rapoarte și dări de seamă, cari învederează în deajuns rezultatele obținute.

Literatura noastră economică în anul trecut a stagnat aproape de tot. „Revista Economică” a fost singurul organ de specialitate, ce a apărut „Anuarul băncilor”, singura lucrare cu privire la activitatea noastră economică. Pe lângă aceste publicații a mai apărut „Sistemul de stenografie românească”, datorit actualului redactor al „Revistei Economice”, D-lui Vasile Vlaicu. Aceasta lucrare, care s'a tipărit în „Biblioteca băncilor române” e merită să facă cele mai bune servicii tinerimii, care se dedică comerțului și întreprinderilor de tot felul, știut fiind, că în ziua de azi în orice birou stenografia este o necesitate tot așa de însemnată, ca întrebuintarea mașinei de scris.

Acestea ar fi în liniiamete generale momentele mai însemnate din viața economică a anului trecut, pe care l-am încheiat în condiții destul de grele. Să sperăm însă, că ceace nu s'a putut face din cauza împrejurărilor, prin cari am trecut, se va face și completa în viitor, după stabilirea păcii.

„Revista Economică”.

Știrile zilei.

Tariful Băilor Eforie. Scumpetia cea mare și lipsa de lemne de foc a silit administrațiunea Băilor să fixeze până la altă dispozițiune următorul tarif nou:

Prețul băilor de abur:	
O baie de abur înainte de masă va costa	K. 3—
O baie de abur după masă va costa	K. 2—
O baie de abur Vineri după masă pentru militari și civili .	K. 1'20
Prețul băilor de puțină:	
O baie de puțină clasa I-a pentru civili	K. 3—
O baie de puțină clasa II-a pentru civili	K. 2—
O baie de puțină clasa I-a pentru militari	K. 2'50
O baie de puțină clasa II-a pentru militari	K. 1'18
Băile sunt deschise deocamdată:	
Marția a. m. pentru bărbați	
Marția d. m. „ „ „	
Vinerea a. m. „ „ „	
Vinerea d. m. „ „ „	
Sâmbăta a. m. „ „ „	
Duminica a. m. „ „ „	
Sâmbăta d. m. pentru dame	
Rușele și săpunul sunt cuprinse în prețuri. Valabil de azi.	
Administrațiunea Băilor Eforie.	

Nr. Mag. 4132/917

Despre cei reposesți ca prizonieri de război sau în institutele sanitare. În despărțământul militar al Magistratului orașenesc e depusă lista celor reposesți sau ca prizonieri de război sau în institutele sanitare și această listă o poate ceti tot omul interesat. Brassó, în 16 Februarie 1917.

Magistratul orașenesc.

St. z. 581/1917

Publicațiune. Pentru posesorii și arendașii de pământuri. Toți posesorii de pământuri cari au dat cu arenda pământuri pe 1917 se provoacă se predea un Conспект al arendașilor la oficiul de dare până în 3 Martie a. c. Conспектul trebuie să conțină:

1. Numele arendașului.
  2. Locuința arendașului.
  3. Numărul jugărilor date în arenda
  4. Suma arenzii pe 1 an.
- Brassó 20 Feb. 1917
Oficiul de dare orașenesc.

Telegrammele Biroului de Corespondență regal ungar.

Degradări și osândiri de ofițeri din armata Română. „Ruskija Wjedomosti” află din Iași că s'a interprins o cercetare mare contra autorităților militare și comandantilor. Până acuma au fost degradați 8 generali pentru lășițe, 4 au fost osândiți la 5 ani închisoare, 6 coloneli au fost degradați, 20 au fost pedepsiți, și alți 200 de ofițeri superiori au fost degradați. 5 atașii militari acuzați pentru raportare neglijentă, au fost achitați, 2 au fost condamnați la închisoare. 7 diplomați foști miniștri plenipotențieri au fost suspendați din serviciu.

Fuga Românilor din Rusia. În ultimile zile a avut loc o adevărată refugiere a Românilor din Rusia. Toți românii cu stare cari s'au stabilit la început în Rusia, au părăsit acum imperiul țarului, plecând la Londra, Paris, și chiar la America. Toate familiile bărbaților politici români au părăsit Rusia, refugiindu-se la Paris.

Ce o cu armata română. Corespondentul de război al ziarului „Neues Pester Journal” află următoarele de pe frontul românesc:

— În România ocupată se aude acuma în general tăgăuirea, că de data asta Rusia a înșelat România și mai vartos ca la 1876. A eșit acum la iveală în mod clar duplicitatea tradițională a diplomației rusești. Câtă vreme, la începutul războiului român au fost în joc numai interesele românești, rușii au trimis ajutoare cu totul neînsemnate românilor, numai câteva divizii, când însă armata română s'a fărâmițat cu totul, când jumătate din România a fost deja ocupată de puterile centrale. și când

frontul basarabian a început să fie amenințat — atunci Rusia a avut armate întregi ca să apere linia Siretului. Rușii apoi au ocupat toată Moldova, administrând această provincie ca o țară cucerită. Conducerea armatei române a fost luată din mâinile generalilor români și încredințată generalilor rușii și francezi. Resturile armatei române au fost încorporate în armata rusă, și retrase de pe front. Brussilow știe că trupele acestea române bătute și demoralizate nu sunt în stare de a întreprinde acțiuni victorioase și de aceia trebuiesc neorganizate. Numai patru divizii române au rămas pe front. Restul de trupe române au fost trimise la nord de Iași și în Rusia 250.000 de recruți români sunt acum instruiți în Rusia. Mulți au îmbrăcat uniforme rusești, dispărând astfel și semnul exterior al suveranității române. Acum soldații români vor fi folosiți de ruși numai drept carne de tun, pentru a compensa pierderile rusești.

Războiul submarin și politica internațională.

Stagnarea exportului american.

Rotterdam 17 Feb. Agenția „Reuter” publică următoarea telegramă particulară primită din Washington: 30 de reprezentanți ai celor mai de frunte societăți de cale ferată din Statele Unite au hotărât de a nu mai primi transporte pentru coasta răsăriteană destinate exportului, până ce nu vor fi înlăturate cauzele stagnării de pe aceste linii. Comitetul executiv al comerțului Uniunii a consimțit la această deciziune, declarând ca ocaziunile rare pentru transporte pe apă și viscoalele grele de iarnă crează o situație aproape insuportabilă.

Anglia așteaptă ajutorul flotei americane.

Amsterdam 17 Feb. Conform știrilor sesite din Londra acolo se cere o clarificare a situației cu America, deoarece ce Anglia a calculat cu un ajutor al flotei americane. Specialiștii presei engleze vor să lase americanilor direcțiunea transportelor. Vocile presei americane cari sau ocupat cu această chestiune văd însă datoria Americii în apărarea propriilor lor coaste, cedând Angliei direcțiunea transportelor. Aceasta pare a fi și intenția autorităților marinei americane, de oare ce s'a și făcut începutul în această direcțiune prin așezarea de mine înaintea intrării în porturile americane și înființarea de servicii de patrulare.

Aprovizionarea cu alimente în Anglia.

Amsterdam 17 Feb. Fabricile engleze de muniții și șantierul navale au instalat birouri proprii pentru cumpărarea de alimente pentru funcționarii și lucrătorii lor spre a întâmpina astfel lipsa de alimente care amenință. Fiecare fabrică caută să înmagazineze alimente pentru câteva luni de zile. Orice cumpărare trebuie anunțată guvernului. Prin cumpărările acestea în masă depozitele se micșorează și mai mult, iar prețurile se urcă tot mai sus.

Când va declara America războiul?

Haaga 17 Feb. „Morningpost” care până în prezent a descris situația în cercurile guvernamentale americane ca foarte pesimistă și antigermană, admite acum că în Congres există un curent foarte puternic contra războiului. Numai pierderea unui număr însemnat de vapoare și de cetățeni americani ar fi în stare a impresiona această opoziție, determinând conducătorii germanofili din Congres a i-și da consimțământul pentru o declarație de război în contra Germaniei.

Declarația de război americană iminentă.

Berlin, 19 Februarie. — Sosește aici o telegramă din Rotterdam, după care corespondentul din Washington al ziarului Times raportează următoarele: Declarația de război a Americii va fi făcută încă săptămâna aceasta. Roosevelt va fi ministru de marină, iar Rose ministru de externe. Secretarul de stat Lansing, actualul conducător la ministerul de externe, a declarat, că America se află în ajunul războiului. O a doua telegramă tot din Rotterdam anunță însă, că sosirea ambasadorului german contele Bernstorff la Berlin va avea un efect liniștitor.

Antipatia americană contra Rusiei și Italiei.

Lugano, 19 Feb. — „Züricher Schweizerische Telegraphen Information”, anunță din Washington, că America la conferința păcei nu va admite niciodată, ca Constantinopolul să fie cedat Rusiei, tot așa America nu se va învoi ca Italia să anexeze ținuturi austro-ungare.

Mexico se pregătește de război contra Statelor-Unite.

„Le Journal” află că în Mexico se pregătesc operațiuni de război mari contra Statelor Unite sub comanda generalului Caranza, și a altor 400 de ofițeri mexicani.

Aouze contra ambasadorului american Gerhard.

Berlin, 19 Februarie. — Ziarul „Deutsche Tageszeitung” publică un articol prim, merit să facă o senzație colosală. Iată ce scrie ziarul în chestiune. Corpul legației americane din Berlin, despre care s'a afirmat, că la izbucnirea războiului ar fi preluat și funcționarii englezi, s'format o adevărată centrală dușmană Germaniei. Că ambasadorul Gerhard și funcționarii lui au stat cu totul pe partea dușmanilor este lucru în deoște cunoscut. Era indicii numeroase ca serviciul telegrafic al ambasadei americane care nu poate fi controlat, era în același timp și un serviciu incontrolabil cu Londra și Paris. Punctul culminant al acțiunii nefaste a lui Gerhard constituie arestarea și executarea lui Sir Roger Casement. Se știe, că acțiunea lui Casement la coasta irlandeză a fost aflată la vremea la Londra și asta indirect prin Washington. Ambasadorul american din Berlin Mister Gerhard și personalul său din capitala imperiului german au trimis la ștreang pe nobilul irlandez.

Se poate afirma, că guvernul englez, amiralitatea și conducerea armatei engleze, vor simți o pierdere însemnată prin plecarea ambasadei americane din Berlin, căci nu va mai avea un izvor important de informațiuni. Același caz e și cu ziaristii americani, cari în timpul războiului s'au aflat în Germania. Ne-a fost dat să vedem cum corespondenții americani prin serviciul telegrafic german au putut să aducă în presa engleză știri, cari vorbeau despre conflicte în sânul guvernului german. Și în declarațiile lui publice Gerhard a fost adeseori lipsit de tact. Concesilele continue făcute de Germania față de amenințările și cererile americane au stârnit în Mister Gerhard o grandomanie cesariană asemănătoare cu aceia a lui Wilson. Pentru ambii, declarația de închidere a marilor prin submarine a fost o adevărată surpriză.

Danemarca izolată de restul lumii.

Haaga 19 Feb. — Aici sosește știrea, că Englezii au distrus cablu submarin între Danemarca și Anglia. Sunt temeri, că și al doilea cablu va fi distrus din considerații militare, în care caz Danemarca va fi cu totul izolată neavând nici o legătură cu Anglia, Franța și celelalte state cu care comunica pe mare.

O altă știre sosită aici arată, că până acuma nu se observă nici una din măsurile engleze contra submarinelor germane. Rețelele de mine sămănate de Englezi în largul mărilor n'au avut nici un efect.

Edison salvatorul?

Lugano 21 Feb. „Daily Chronicle” referează asupra unei pretinse descoperiri a lui Edison, prin care se poate anunța vapoarelor de comerț apropierea submarinelor.

Vapoare scufundate.

Berna 20 Feb. „Matin” află din Caen că vaporul „Niobe” a fost scufundat Berlin. Wolffbirou telegrafiază: Un submarin de al nostru a scufundat din nou în decurs de 24 de ore 51.800 de tone, și anume: Un crucișetor auxiliar de 20.000 de tone bruto, două crucișetore auxiliare sau vase torpilă a 13.600 de tone și un vapor de transport de 4600 de tone bruto.

Din cele 6 vapoare și un vas cu pânze anunțate ca scufundate în ziua de 13 crt. un vapor transporta 1000 de tone fân, 1500 de tone grâu și 2000 de tone ovăz, ear alt vapor 5000 de tone petrol. Transporturile au fost destinate pentru Anglia. Cu această ocazie sau făcut prizonieri: trei căpitani, doi ingineri și un radiotelegrafist. 2 vapoare au fost înarmate.

Vapoarele scufundate prin mine și torpile nu mai vor fi publicate în Anglia.

Haaga 21 Feb. Mac Namara a comunicat în casa de jos a Angliei că de aci înainte nu se mai vor publica pierderile vapoarelor survenite prin mine sau torpile, spre a nu impune prea tare publicului.

Armatorii vor fi înștiințați în mod particular despre scufundările vapoarelor. Presei li este interzis publicări referitoare la torpilări de vapoare și chiar acelea stabilite în mod precis.

Războiul mondial.

Situația.

Mai pe toate fronturile luptă de artilerie. Unde au atacat dușmanii au fost respinși. Întreprinderile noastre în stil mai mic pe diversele sectoare au răușit. De altmintearea situația generală e cam cea precedentă.

Comunicatul oficial al Marelui Cartier Austro-Ungar.

Budapesta 20 Feb. 1917. **Frontul răsăritean:** Spre nord-ost dela Focșani trupele noastre de asalt au pătruns în tranșeele dușmanului, de unde au adus mai mulți prizonieri, 3 mitraliere și o aruncătoare de bombe — În regiunea Ludova am aruncat în aer un centru de întăritură rusească. — La Narajowka dealungul liniei a fost luptă violentă, de artilerie. — Lângă Radzyuyow un aviator de-al nostru a împușcat un aeroplan dușman.

Frontul italian: La Plava pe toată linia de luptă de lângă mare ieri după prânz focul de artilerie dușman a devenit mai tare, peste noapte însă au fost numai trageri sporadice. — Pe linia de luptă tiroleză artileria italiană numai pe sectorul dintre Torbole și Laplo a operat cu un pic de efect mai mare ca. de obicei.

Frontul sud-estic: Dela lacul Berat spre sud-est ciocniri dese de avantposturi.

Höfer
sub șef de stat major.

Comunicatul oficial al Marelui Cartier German.

Berlin 20 Feb. **Frontul apusean:** La grupa armată a comandantului Albert de Württemberg asaltul englezilor pe care-l pregătiseră cu un foc grozav de tare de artilerie le-a eșuat, înainte de prânz spre apus dela Messines, lăsându-ne prizonieri un oficer și vre-o câțiva soldați.

Grupa armată a moștenitorului de tron Rupprecht: Pe linia Ancre am respins câteva încercări de înaintare engleze.—Pe șarmul nordic al râului Ancre un detașament volant de-al nostru, a dat peste un detașament englez de explorare și s'a reîntors cu mai mulți prizonieri.—Spre sud dela Transloy trupele noastre deasalt au ocupat un punct însemnat de sprijin dușman, iar paza aceluia constătoare din 30 de oameni i-au luat ca prizonieri. — În Champagne și Vojez câteva întreprinderi au fost păgubitoare pentru francezii. — Pe linia nord-estică Verdun ne-a succes a da peste o pază dușmană destul de numărăoasă pe cari ziua n-amiază i-am făcut prizonieri.

Frontul răsăritean: Linia de luptă a principelui bavarez Leopold: Artileria rusească pe unele sectoare, cu deosebire spre sud dela lacul Ryswyaty și pe șarmul răsăritean al râului Narajowka a fost mai violentă, ca zilele precedente.

Linia de luptă a arhiduceului Iosif: Cu toată zăpada mare și viscolul grozav ce ne înfășoară, detașamentele noastre au avut întreprinderi succese. Spre sud dela Smotrec, după ocuparea unui centru de întărituri rusești — I'am explodat; spre nord dela valea Slanic după alungarea patrulilor dușmane și după respingerea unui contraatac, ne-am așezat pe șeaua unui munte, cu mult înaintate.

Grupa armată a Comandantului Mackensen: Pe cursul Siretului la Rădulesci, tupele noastre de asalt au pătruns în tranșeele rusești și după aruncarea în aer a tranșelor s'au reîntors cu 11 prizonieri și cu mai multe mitraliere.

Frontul macedonean: Intre lacurile Vardar și Doiran au fost duel de artilerie până noaptea, atac însă n'a urmat.

Ludendorff
șef de stat major

Comunicatul oficial al Marelui Cartier Austro-Ungar.

Budapesta 21 Februarie. **Frontul estic și sud-estic:** Nu au obvenit evenimente de vre-o importanță esențială.

Frontul italian: Pe linia de luptă de lângă mare luptă de artilerie, care după prânz a devenit foarte violentă. Noaptea o mașină de sburat dușmană a aruncat bombe pe pozițiile noastre dela Karszt precum și asupra altore, dar fără nici un rezultat. La sectorul Iudicația focul nostru de mitraliere a doborât un aeroplan dușman și anume spre sud dela Monte Cadria, conducătorul aeroplanului a murit, iar observatorul s'a rănit grav.

Höfer
sub șef de stat major.

Comunicatul oficial al Marelui Cartier German.

Berlin 21 Februarie: **Frontul apusean:** Ploaia și vremea cețoasă a redus și restrâns foarte cercul de operațiune. Spre sud-est dela Ipern precum și pe ambele laturi ale canalului Labasse, încercările Englezilor de a înainta au eșuat. — La Fliereyn însă între Laas și Losel cu ocazia atacurilor parțiale franceze pe cari le-au dat spre a-și recocupa punctul de sprijin situat spre sud dela Transloy și cari s'au întâmplat în 19 februarie, am făcut prizonieri 2 ofițeri englezi și vre-o 26 de oameni de trupă, — capturând și 5 mitraliere.—

Frontul răsăritean: Pe diferite puncte ale liniei de luptă cu deosebire în Carpații păduroși și pe ambele laturi ale Vălii Oituzului, au fost dueluri de artilerie și lupte cu tendințe de înaintare. —

Frontul macedonean: Intre lacurile Vardar și Doiran în urma unui foc violent de artilerie detașamente engleze au încercat să înainteze, dar au fost respinse cauzându-le pierderi. —

Ludendorff
șeful statului major.

Ultima oră.

Fiascul cu înrolare voluntară a americanilor.

Budapesta 21 Feb. „Daily Telegraph” află din New York, că până în prezent nu se remarcă nici un fel de zel în privința înrolării voluntare în armata sau marina americană. Cu toate apelurile energice publice, în districtul New York sau prezentat săptămâna trecută numai 22 de bărbați.

Conduita membrilor Congresului american.

Haaga 21 Feb. Conducătorii partidelor din cercul Congresului american sunt preocupați cu fixarea atitudinii lor față de chestia încrederei pusă de Wilson. Eliberarea unei procuri generale, pe baza căreia Wilson ar putea conduce și pe viitor raporturile străine, întâmpină greutăți, deoarece ce o minoritate considerabilă din Congres este în contra unei astfel de procuri, presupunând că fiecare pas înainte ar însemna acuma războiul, pe care ar dori să-l înlătore după posibilitate.